Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Жешувський університет (Польща)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)

Матеріали

ІІ міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

11 квітня 2017 року

Харків
ХНПУ
2017

Комунікативна, суть її полягає в тому, що в ході реалізації соціально-педагогічної діяльності виникає необхідність встановлення безлічі контактів між її учасниками з метою обміну інформації.

Попереджувально-профілактична, яка забезпечує закріплення отриманих позитивних результатів і попереджує можливість появи рецидивів наркоманії, що досягається соціальним патронажем підопічних і оперативним реагуванням в екстремальній ситуації.

Соціальним педагогам, які виховують підростаюче покоління в антинаркотичному дусі, слід приділяти увагу й освіті батьків. Проте і вона має ґрунтуватися не стільки на роз`ясненні шкідливих наслідків вживання наркотиків для здоров`я, скільки на правильній оцінці негативних моментів, пов`язаних із самим вживанням їх.

УДК: 371.124:53

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МЕТОДУ «СУЗУКІ»

О. А. Жерновникова, м. Харків
Сунь Цзінцю, КНР

Авторами розглянуто основні принципи методу «Сузукі», які сприяють ранньому розвитку дитини з музичного мистецтва, іноземної мови, математики, фізичної культури тощо.

***Ключові слова**: дитина, ранній розвиток, метод «Сузукі», навчання, музика.*

The article depicts the basic principles of «Suzuki» method that promotes child's early development in musical art, foreign languages, mathematics, physical education etc.

***Key words**: child, early development, «Suzuki» method, education, music.*

Проблема раннього розвитку дітей завжди була і є важливою, адже саме в цьому віці розвивається інтелектуальний потенціал дитини, її творчі здібності. Важливу роль у духовному розвитку дитини відіграє музичне мистецтво.

Японія – одна з тих країн, де естетичному і, зокрема, музичному вихованню надається особливе значення. В сучасних японських концепціях раннього музично-естетичного виховання переплелись впливи європейської музичної культури і традиційно японських підходів до виховання дітей, що забезпечило їх неповторність і самобутність, а дієвість деяких з методик привела до їх широкого розповсюдження не лише в Японії, але і в багатьох країнах світу.

Водночас, підходи до раннього музичного розвитку дитини, що могли б застосовуватись в сучасних умовах в Україні, зараз перебувають у процесі становлення. Можливо, досвід Японії міг би сприяти в цьому.

Одним із таких методів є метод «Сузукі», який є ефективним не лише при навчанні музики, а й математики, іноземної мови, фізичної культури тощо. Зазначимо, що метод «Сузукі» ґрунтується на трьох «китах»: ранній розвиток, все дитина виконує разом з мамою, тільки успіх.

Уже з сімдесятих років ХХ століття по всій Європі, Північній і Південній Америці, країнах Азії існують музичні «Сузукі-студії» для дітей від 2-3 років, де навчають музичному виконанню на всіх струнних, клавішних і духових інструментах [1].

Чому ранній розвиток є запорукою успішного розумового розвитку дитини? На це питання відповідають результати дослідження біологічного феномена імпринтингу. Провідний вчений етолог К. Лоренц [4] довів, що мозок новонародженої дитини має здатність до швидкого росту неспецифічних зв'язків між нейронами і тому вся інформація, яка надходить в мозок відразу запам'ятовується, як фотографії в пам'яті фотокамери.

Такий період ранньої фіксації або імпринтингу (Imprinting period) починається вже на 20-25 день внутрішньоутробного розвитку і закінчується в 3-4 роки [3]. Річ у тім, що мозку на ранніх стадіях його розвитку потрібна стимуляція. Нейрони, позбавлені зовнішнього впливу (навчального) середовища, не можуть формувати мережу волокнистих з'єднань [2]. Провідним у методиках раннього навчання є те, що створюється для дитини активне навчальне середовище. Цей принцип успішно використовується, наприклад, в педагогіці Монтессорі.

Недолік сенсорного припливу, перш за все звукового, у процесі пре- і постнатального розвитку, гальмує вплив на розвиток мозку дитини [2]. Сенсорний голод в пренатальній стадії розвитку є основним чинником функціональної незрілості організму дитини, зростання числа новонароджених дітей з синдромом дефіциту уваги і гіперактивності [5].

Слід зазначити, що знання, отримані в цей період, дитина не обов'язково актуалізує негайно, найчастіше спогади про події, відчуттях й іншої інформації, отриманої в період імпринтингу, приходять не відразу.

Таким чином, наведений вище приклад підтверджує здогад Ш. Сузукі, що навчання маленьких дітей є найбільш ефективним через співпрацю з їхніми батьками і разом з ними.

Перші уроки за методом «Сузукі» не лише проходять в присутності батьків, а й з їх безпосередньою участю. Ш. Сузукі рекомендує всім батькам зробити музику складовою частиною навколишнього середовища дитини з моменту народження (або навіть раніше). Коли навколишнє середовище дитини охоплює гарну музику і звуки рідної мови, дитина буде розвивати в собі паралельно здібності говорити рідною мовою, грати на музичному інструменті.

Діти вчаться з величезним ентузіазмом, коли вони відчувають щиру підтримку батьків і любов. Роль батька полягає, насамперед, у тому, щоб ходити з малюком на всі музичні заняття, робити записи, займатися з дитиною вдома. По суті, мама або тато стають домашніми вчителями й «ідейними натхненниками» свого юного таланту [1].

Така залученість батьків в освіту дітей в ранньому віці зрозуміла, але в Японії матері, як правило, не працюють і супроводжують дітей аж до середнього шкільного віку.

Третя складова методу «Сузукі» – тільки успіх не є новою в педагогіці.

Тільки успіх – означає тільки позитивну оцінку виконаного дитиною завдання. Ш. Сузукі зазначав, що для того, щоб поставити позитивну оцінку, потрібно заздалегідь передбачити рівень складності, який дитина подолає напевно.

У книзі «Вихований любов'ю» (Nurtured by love) вчений описував свій досвід співпраці при викладанні математики в двох перших класах звичайної школи. В одному класі діти навчалися за звичайною програмою, а в іншому згідно з принципами методу «Сузукі» – «наступність» і «початок нового етапу наступає лише після того, як останній учень у класі засвоїть досліджуване».

Такий підхід вимагав чимало винахідливості від педагогів і терпіння від адміністрації школи – експериментальний клас спочатку дуже відставав від звичайного.

Утім вже на другий рік навчання цей клас «обігнав» звичайну програму і, як відмітив Ш. Сузукі, діти в ньому виглядали більш щасливими і спокійними, навіть більш здоровими, ніж у звичайному класі [5].

Що стосується навчанню музики, то згідно з принципом успішності Ш. Сузукі ввів традицію не лише індивідуальних, але і групових уроків. В цьому випадку найменші «студенти» ставляться попереду старших і всі разом починають виконувати прості вправи, які під силу малюкам.

Потім малюки тільки водять смичком по відкритих струнах в тому ж ритмічному малюнку, за яким старші виконують позаду малюків складнішу мелодію. У малюків створюється враження, що і при їхній допомозі створюється чудова музика, що є потужним позитивним стимулом.

Отже, будь-яка дитина може розвивати свої здібності у ранньому віці так само легко, як вона вчиться говорити рідною мовою. Потенціал кожної дитини не обмежений. Практика впровадження методу «Сузукі» показує, що малюки, які тепер вже закінчили школу, навчаються в університетах. Вони є звичайними юнаками та дівчатами – відрізняє їх від однолітків лише одне – вільне поводження з іноземними мовами, математикою, музикою і малюванням – тими предметами, які вони почали вивчати раніше, ніж ходити за методом «Сузукі».

Список використаних джерел

1. Жерновникова О. А. Досвід упровадження методу «Сузукі» у дошкільних навчально-виховних закладах Китаю // О. А. Жерновникова, Сунь Цзінцю // Суспільні дослідження у 21 сторіччі : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2017. – С. 81-82.

2. Хорн Г. Память, импринтинг и мозг / Г. Хорн. – М.: Мир, 1988. – 234 с.

3. Юдовина-Гальперина Т. Б. За роялем без слез, или Я - детский педагог / Т. Б. Юдовина-Гальперина. – СПб. : Союз художников, 2002 . – 236.

4. Lorenz K. Uber tierisches und menschliches Verhalten / K. Lorenz. – Bd 1–2. – Munch. – 128 p.

5. Suzuki Sh. Ability development from age zero. Ability development associates / Sh. Suzuki. – 1981. – 95 p.